

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/43/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1522203358
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Benkovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:1522203358.4

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Benkovičovej a sudcov JUDr. Daniela Ilavského a JUDr. Táne Šefčíkovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: D. E. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. X, F., zastúpená Mgr. Martinou Krišťákovou, advokátkou, so sídlom Tupého 51/A, Bratislava a otca: D. B. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, F., t. č. bytom A. XXX, I., J. K. L., zastúpený JUDr. Laurou Bíróovou, advokátkou, so sídlom Klincová 37/B, Bratislava, o nezhode rodičov, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V č. k. 68P/58/2022-114 z 25. októbra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v I. a III. výroku z r u š u j e a v e c m u v r a c i a v tomto rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava V, ako súd prvej inštancie, odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca (I. výrok). Taktiež zamietol návrh matky (II. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (III. výrok).

2. Prvoinštančný súd vec právne posúdil podľa čl. 3 bod 1, čl. 12 bod 1, 2, čl. 14 bod 1, 2 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5, § 28 ods. 1, 2, § 30 ods. 1, § 35, § 43 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej aj „ZoR“), § 38 ods. 1, 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a dospel k záveru o nedôvodnosti návrhov matky a otca, keďže v priebehu konania vyzval zástupcov oboch rodičov, či trvajú na svojich návrhoch tak, ako ich špecifikovali vo svojich navrhnutých petitoch, pričom v danom prípade ide o konanie, ktoré nemožno začať bez návrhu. Matka namietala, že otázka náboženstva nie je podstatnou vecou, pričom ako predbežnú otázku prvoinštančný súd riešil, či je otázka vyučovacieho predmetu náboženstva podstatnou vecou, keď zákon iba demonštratívne uvádza, čo sa ex lege považuje za podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností, keďže výpočet nie je taxatívny, pričom ustálil, že voľba vyučovacieho predmetu etika alebo náboženstvo na základnej škole predstavuje podstatnú otázku, o ktorej sa rodičia musia dohodnúť, resp. pri nezhode rodičov súd na návrh autoritatívne rozhodne o uvedenej otázke (poukázal na rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 15.10.2021, sp. zn. 6P/21/2021). V danej veci sa každý z rodičov domáhal samostatným návrhom, aby súd určil vyučovací predmet pre maloleté dieťa, otec dokonca žiadal len na školský rok 2022/2023. Aj keď z dokazovania mal súd za preukázané, že maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia sú oprávnení dieťa zastupovať, podieľať sa na jeho výchove, všestrannom vývine, vierouke. Pri podstatných veciach je potrebný súhlas oboch rodičov, a keďže podstatnou vecou je voľba medzi predmetmi náboženstvo a etika, je na to potrebný súhlas oboch rodičov. Za predpokladu, že tento súhlas odmieta jeden z rodičov udeliť, je na mieste sa domáhať cestou súdu nahradenia takéhoto súhlasu. Konanie o nezhode rodičov je konaním výlučne návrhovým, takže súd nemôže zasiahnuť v podobe prekročenia obsahu návrhu toho ktorého rodiča, pričom prvoinštančný súd vyzval oboch rodičov na pojednávaní, či trvajú na svojich návrhoch tak, ako boli predložené súdu, na ktorých aj zotrvali, v danom

prípade pri riešení nezhody rodičov nemôže súd rozhodnúť v zmysle návrhu ani jedného z rodičov, a keďže sa určovacím výrokom domáhali, aký predmet má maloletý navštevovať, nemohol návrhu vyhovieť. V danom prípade sa teda matka mala domáhať nahradenia súhlasu otca a otec sa mal domáhať nahradenia súhlasu matky, avšak ani jeden z rodičov svoj nárok v danom smere nešpecifikoval a nejde o konanie, ktoré môže začať súd aj bez návrhu, preto nemohol ani zasahovať do rodičmi navrhnutých výrokov a predmetné návrhy musel zamietnuť, bez zaoberania sa vykonaným dokazovaním a vyjadreniami účastníkov konania.

3. O trovách prvoinštančného konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie vrátane návrhu na zmenu návrhu na začatie konania, pričom žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a nahradil súhlas matky s návštevou vyučovacieho predmetu etická výchova ako voliteľného vyučovacieho predmetu, medzi vyučovacími predmetmi etická výchova a náboženská výchova maloletým v rámci vyučovania na základnej škole v školskom roku 2022/2023.

5. V rámci odvolacieho konania podal v súlade s § 64 CMP v spojení s § 139 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) návrh na zmenu návrhu na začatie konania v zmysle odvolacieho návrhu a žiadal, aby jeho návrhu na zmenu návrhu bolo vyhovené odvolacím súdom. Zmenu návrhu na začatie konania podal z opatrnosti z dôvodu, že to § 64 CMP umožňuje, čím zároveň odstraňuje údajný nedostatok vytýkaný prvoinštančným súdom ohľadne nesprávne formulovaného petitu, pričom ak by aj v rámci odvolacieho konania nepodal návrh na zmenu návrhu na začatie konania, odvolací súd by mohol v rámci odvolacieho konania rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že súčasne zmení formuláciu výroku, keďže odvolací súd nie je viazaný presným znením výroku jeho návrhu na začatie konania a z jeho návrhu je zrejmé, že sa domáha nahradenia súhlasu matky s návštevou vyučovacieho predmetu etická výchova maloletým (uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 02.09.2021, sp. zn. 20CoP/91/2021, bod 17.). Rozsudok súdu prvej inštancie považoval za vecne nesprávny, pričom poukázal na nesprávnu kvalifikáciu ust. § 35 ZoR prvoinštančným súdom, že ide o konanie výlučne návrhové, čo je v rozpore s § 23 ods. 2, § 111 až § 122 CMP, konkrétne § 111 písm. h) CMP, ktoré ustanovenie uvádza, že vo veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť, je konaním, ktoré možno začať aj bez návrhu. Pokiaľ ide o konštatovanie prvoinštančného súdu vyjadrené v bode 21. odôvodnenia rozsudku ohľadne výzvy zástupcov oboch rodičov, ohľadne zotrvania na návrhoch tak, ako ich špecifikovali vo svojich navrhnutých petitoch z dôvodu, že ide o konanie, ktoré nie je možné začať bez návrhu. Poukázal celý priebeh konania ako aj pojednávanie dňa 25.10.2022, na ktorom tesne pred vynesením uznesenia podľa § 182 CSP ich súd prvej inštancie ako účastníkov poučil tak, ako uviedol v bode 21. odôvodnenia svojho rozsudku, z čoho je zrejmé, že súd prvej inštancie mal o formulácii petitu vedomosť odo dňa 22.04.2022 (podanie návrhu na začatie konania), teda ak mal za to, že navrhovanému petitu nie je možné vyhovieť, mal postupovať podľa § 138 CSP. Podľa otca sa nedalo rozumne vysvetliť konanie súdu prvej inštancie, ktorý po vykonaní rozsiahleho dokazovania zamietol návrh z dôvodu nesprávnej formulácie petitu, a to napriek rozsiahlemu dokazovaniu. Tesne pred vynesením rozsudku upozornil účastníkov konania na to, že ide o konanie návrhové a vyzval ich na vyjadrenie, či trvajú na svojich návrhoch, čo vyvolalo dôvodné pochybnosti o hospodárnosti konania. Predmetné konanie možno začať aj bez návrhu, pričom podľa ustálenej rozhodovacej praxe súdov, tieto nie sú viazané presným znením výroku v prípade, ak je z návrhu na začatie konania zrejmé, čoho sa účastník konania domáha, preto napadnutý rozsudok považoval za arbitrárny, založený na svojvôli a neopierajúci sa o zákon. Tvrdenie uvedené v bode 9. odôvodnenia rozsudku nevyplýva z vykonaného dokazovania, keďže kolízny opatrovník nebol v konaní vôbec vypočutý a k veci sa nevyjadril. Stotožnil sa však so záverom súdu prvej inštancie, že voľba vyučovacieho predmetu etika alebo náboženstvo na základnej škole predstavuje podstatnú otázku, o ktorej sa rodičia musia dohodnúť. Poukázal na rozsudok Okresného súdu Partizánske v konaní vedenom pod sp. zn. 6P/21/2021, v ktorom bol návrh otca v časti udelenia súhlasu s absolvovaním predmetu náboženská výchova evanjelického vierovyznania maloletou zamietnutý nie pre nesprávnu formuláciu petitu, ale preto, že podľa dokazovania bolo v prospech maloletej, aby navštevovala predmet náboženská výchova rímskokatolíckeho vierovyznania, na rozdiel od výuky náboženskej výchovy evanjelického vierovyznania, ktorú by musela maloletá absolvovať na inej škole, dokonca v inej obci, pričom v predmetnom konaní v spojení s odvolacím konaním vedenom pod sp. zn. 20CoP/91/2021 napriek zastúpeniu účastníkov konania advokátmi, nebránilo odvolaciemu súdu uznesením zmeniť uznesenie súdu prvej inštancie a zároveň formulovať výrok odvolacieho súdu

inak, než znel petit návrhu navrhovateľa. V súvislosti s bodom 23. odôvodnenia rozsudku ho nepovažoval za vadu jeho návrhu, keďže sa domáha, aby súd rozhodol na obdobie školského roka 2022/2023, nejde o opakujúce sa plnenie a do budúcnosti nemôže vidieť, pričom pre ďalší školský rok je možné, že bude určený iný výchovno-vzdelávací program. Nesúhlasil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že súd nemôže zasiahnuť v podobe prekročenia obsahu návrhu toho-ktorého rodiča, čo by mohol urobiť aj v prípade výlučne návrhového konania. Vyjadril nesúhlas, aby maloletý navštevoval vyučovací predmet náboženstvo, zotrval na návšteve vyučovacieho predmetu etická výchova, s čím matka nesúhlasí, takže súdu prvej inštancie nič nebránilo vo formulácii výroku rozhodnutia inak, keďže nebol viazaný presným znením výroku jeho návrhu, z ktorého ako aj vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že sa domáha nahradenia súhlasu matky s tým, aby maloletý navštevoval vyučovací predmet etická výchova. Poukázal na maloletým navštevované prvé 4 ročníky základnej školy vyučovací predmet etika, s čím bol uzročený, avšak v polovici augusta 2021 sa dozvedel o prehlásení maloletého matkou v školskom roku 2021/2022 (5. ročník) na vyučovací predmet náboženstvo bez konzultácie s ním a neoznámenia mu jej rozhodnutia, s čím cestou právnej zástupkyne opakovane vyjadril svoj nesúhlas so zmenou vyučovacieho predmetu, ktorý jeho názor matka neakceptovala a v rámci informatívneho výsluchu uviedla, že maloletý možno chce navštevovať etiku, keďže tam nič nerobia a chodí tam aj jeho kamarát. Ona sa však rozhodla na návšteve náboženstva maloletým, čo je pre ňu kompromisom, keďže maloletý 4 roky chodil na etiku. Na pojednávaní však matka vypovedala, že do kostola nechodí, a to ani teraz, keď maloletý chodí na náboženstvo, nechce s ním doma bibliu a v rámci informatívneho výsluchu maloletý tiež potvrdil, že nechcel zo začiatku ísť na náboženstvo, ale následne zistil, že sa tam nič nerobí, a tak tam zostal chodiť, hlavne po zistení, že na etike spolužiaci musia viac pracovať, a to aj rôzne projekty, pričom na náboženstve je hodina voľná a nerobia tam žiadne projekty, do kostola s matkou nechodí, a to ani len na sviatky ako sú Vianoce či Veľká noc, do kostola ich vzala len katechétky s ostatnými spolužiakmi. Podstatnou vecou súvisiacou s výkonom rodičovských práv a povinností je svetonázorová výchova maloletého. Rešpektoval vôľu matky prejavenu tým, že maloletý navštevoval prvé 4 ročníky vyučovací predmet etika, keďže jej vôľa sa zhodovala s jeho, avšak následne bez jeho súhlasu a vedomia preložila maloletého od 5. ročníka ZŠ na vyučovací predmet náboženstvo, čo netvorí súčasť výchovy zo strany matky a maloletý ho nevníma ako neoddeliteľnú súčasť svojho mravného a svetonázorového života.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že v danom prípade vo veciach maloletého, o ktorých sa rodičia nevedia dohodnúť, nie je možné začať konanie ex officio, keďže táto skutočnosť vyplýva z hmotnoprávneho predpisu, a to Zákona o rodine, ktoré konanie je teda obligatórne návrhové, to potvrdzuje aj komentár k ustanoveniu § 111 písm. h) CMP. Podľa matky mal však súd prvej inštancie skúmať, či súd svojím rozhodnutím, ktorým by zmenil formuláciu petitu účastníkov konania, by išlo o také rozhodnutie, ktorým by prekročil či prisúdil viac ako sa navrhovatelia domáhali, alebo by išlo o rozhodnutie, ktoré by bolo z pohľadu formulácie od návrhov odlišné, ale obsahovo zhodné s návrhom každého z rodičov. Potvrdila nezhodu medzi rodičmi ohľadne návštevy voliteľného vyučovacieho predmetu, avšak v zásade každé konanie účastníka konania je potrebné posudzovať podľa jeho obsahu, preto ak je petit návrhu na začatie konania formulovaný nepresne, ale po obsahovej stránke je evidentné čoho sa domáhajú, súd rozhoduje po obsahovej stránke o tom istom, preto by neprišlo rozhodnutím súdu k prekročeniu či prisúdeniu viac, než čoho sa navrhovatelia domáhali, ak by petit rozsudkom preformuloval. Za predpokladu, že odvolací súd nepripustí zmenu návrhu na začatie konania otca, žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že nahradí súhlas otca s návštevou maloletého na vyučovacom predmete náboženská výchova, ako voliteľného vyučovacieho predmetu, počnúc školským rokom 2022/2023 až do ukončenia výuky maloletého na základnej škole. Vzhľadom na otcom zmenený návrh na začatie konania v odvolacom konaní poukázala na § 28 ods. 1 CMP ako aj § 64 CMP, kde zmena návrhu má význam iba v konaniach, ktoré môžu začať na návrh, pretože iba v nich je súd viazaný návrhom účastníkov, súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v konaní, ktoré je dostatočným podkladom o konaní o zmenenom návrhu otca v odvolacom konaní a súhlasila s tým, aby odvolací súd zmenu návrhu otca pripustil. S otcovým zmeneným návrhom však nesúhlasila, keďže nebolo v konaní preukázané, že by rozhodnutie bolo v najlepšom záujme maloletého a v súlade s jeho názorom vyjadreným pri jeho výsluchu a nemalo by oporu vo vykonanom dokazovaní. Rovnako nesúhlasila s tvrdeniami otca uvádzanými v odvolaní. Otec bol o zmene predmetu informovaný cez Whatsapp skupinu celej triedy, ktorou komunikovali rodičia ako aj triedna učiteľka už v máji 2021, v ktorom čase nevyjadril svoj nesúhlas s návštevou voliteľného predmetu ňou vybraného pre maloletého, hoci o jeho zmene vedel, čo aj na informatívnom výsluchu potvrdil a situáciu začal riešiť až v auguste 2021 údajne na základe informácie od maloletého. Je vysoko pravdepodobné, že v čase, keď sa

rozhodla o zmene voliteľného predmetu na náboženstvo, sa otec o danú tému nezaujímal, svoj nesúhlas s návštevou nevyjadril v čase, keď to bolo možné ešte zmeniť a začalo mu to vadiť až 3 mesiace potom. Pri informatívnom výsluchu sa snažila vysvetliť svoj postoj, prečo má záujem na návšteve náboženstva maloletým a otcom uvádzané skutočnosti v odvolaní sú vytrhnuté z kontextu jej reakcie. Pred súdom prvej inštancie netvrdila, že je praktizujúca kresťanka, ale to, že je pokrstená, má všetky sviatosti a jej otcom bola vychovávaná v tejto viere, z ktorého dôvodu môžu princípy kresťanstva a kresťanská vierouka môže maloletého obohatiť a bola by rada, aby sa s nimi oboznámil od katechéta, čo mu umožňuje práve predmet náboženstvo. Tiež poukázala na vyjadrenie maloletého na výsluchu zo dňa 05.10.2022. Otec počas konania na prvoinštančnom súde namietal zastúpenie teológie v kontexte historických faktov pri vyučovaní predmetu náboženstvo, čo bolo jedným z dôvodov, prečo nechcel, aby ho maloletý navštevoval. Náboženstvo však žiadnym spôsobom negatívne neovplyvňuje svetonázor maloletého, nebráni otcovi, aby maloletého vychovával v súlade s jeho svetonázorom a tiež otec sám nenamietal skutočnosť, že ak bude maloletý chodiť v škole na etiku a je možné, aby vo voľnom čase navštevoval aj náboženstvo, nevidel dôvod na to, aby maloletý sa neoboznamoval s rímsko-katolíckou vieroukou priamo v škole. Mala za to, že je potrebné rozhodnúť o nezhode rodičov ohľadom návštevy jedného z voliteľných predmetov aj do budúcnosti. Ak by súd rozhodol o zmenenom návrhu otca iba pre školský rok 2022/2023, je pravdepodobné, že by o rovnakom návrhu musel rozhodovať každý školský rok počas návštevy základnej školy maloletým, keďže k dohode o tejto otázke medzi rodičmi zrejme nedôjde. Preto žiadala vydať rozsudok aj do budúcnosti, a to po celý čas navštevovania základnej školy maloletým a rozsudok súdu prvej inštancie žiadala odvolacím súdom po pripustení zmeny návrhu na začatie konania otca zmeniť tak, aby bol pripustený jej zmenený návrh, ktorý reflektuje na zmenu návrhu otca a žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu tak, že nahradí súhlas otca s návštevou maloletého na vyučovacom predmete náboženská výchova ako voliteľného vyučovacieho predmetu medzi vyučovacími predmetmi etická výchova a náboženská výchova v rámci vyučovania na základnej škole, počnúc školským rokom 2022/2023 až do ukončenia výuky maloletého na základnej škole.

7. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky nesúhlasil s návrhom matky na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie a žiadal, aby odvolací súd rozhodol v súlade s jeho odvolaním. Konanie matky, ktorá nepodala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý súd jej návrh zamietol, je len potvrdením skutočnosti, že matka rozhoduje o maloleťom svojvoľne v podstatných veciach maloletého a je si vedomá absencie dohody rodičov i súdneho rozhodnutia ohľadne návštevy vyučovacieho predmetu náboženstva maloletým, z ktorého dôvodu sa nedomáha zjednanie nápravy nezákonného stavu podaním odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie, pravdepodobne z dôvodu, že jej daný stav vyhovuje a v rámci vyjadrenia k jeho odvolaniu sa domáha zmeny rozsudku súdu prvej inštancie, avšak v úplne inom zmysle a znení, než v akom to navrhol on v odvolaní. Zotrvával na tvrdení, že o zmene povinne voliteľného predmetu sa dozvedel až v polovici augusta 2021 od maloletého, pričom matka si musela byť vedomá toho, že výber vyučovacieho predmetu náboženstvo je podstatnou vecou maloletého aj v júni 2021, pričom k dohode rodičov o podstatnej veci nedošlo, o čom mala vedomosť od polovice augusta 2021 a bez jeho súhlasu rozhodla svojvoľne. Nesúhlasil s návštevou povinne voliteľného predmetu náboženstva maloletým, pričom na jeho stanovisku nič nemenia ani vyjadrenia v rámci informatívneho výsluchu rodičov. Matka potvrdila, že nie je praktizujúca kresťanka, nechodí do kostola ani sama, ani s maloletým, nevychováva ho v kresťanskej viere a nerobí tak ani on. Náboženská výchova patrí najmä rodičom maloletého, ktorí ak ju doma nepraktizujú a maloletého k náboženstvu nevedú, tak neexistuje žiadny rozumný dôvod k tomu, aby ho k tomu viedla škola.

8. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca potvrdila, že nepodala odvolanie voči rozsudku z dôvodu, že mala záujem na nadobudnutí jeho právoplatnosti podať nový návrh, ktorým by žiadala nahradenie súhlasu otca s návštevou maloletého na vyučovacom predmete náboženská výchova ako voliteľného vyučovacieho predmetu, pričom podaním nového návrhu sa domnievala, že by bol rýchlejší a hospodárnejší spôsob riešenia konfliktnej situácie medzi rodičmi a súd by mohol rozhodnúť o jej návrhu už na prvom pojednávaní vzhľadom na dostatočné vykonané dokazovanie, vrátane výsluchu maloletého. K danému rozhodnutiu ju viedlo prijatie zákona č. 338/2022, ktorým došlo okrem iného aj k úprave spôsobu prideľovania vecí v poručenskej agende s cieľom mať jedného poručenského sudcu na všetky veci týkajúce sa jedného dieťaťa. Nesúhlasila s tvrdením otca, že do odvolania rozhoduje svojvoľne o maloleťom, pričom otec o jej rozhodnutí o zmene predmetu z etiky na náboženstvo mal vedomosť, a to skôr ako jeho zmenu začal namietat v auguste 2021, čomu sa podrobne venovala aj na informatívnom výsluchu ako aj na pojednávaní, a následne vo všetkých podaniach na súd. Otec už inicioval viacero

konaní, vedených na Okresnom súde Bratislava V, takže nejde o prvú vec týkajúcu sa maloletého, o ktorého sa otec fyzicky nestaral, stýkal sa s ním sporadicky počas prvých siedmich rokov jeho života ako jej známy a rozhodovala všetky veci týkajúce sa maloletého, preto mala následne problém pochopiť zrazu zmenenú potrebu otca mať upravený styk s maloletým a všetky veci sa ho týkajúce pod kontrolou. Na základe psychologickéj intervencie poskytnutej súdom obom rodičom zmenila a mení svoje nedôverčivé postoje voči otcovi, avšak nie je povinná poznať postoje otca v otázke náboženskej výchovy a súhlas otca s jej voľbou vyvodila aj z toho, že otec žiadnym spôsobom nereagoval na výzvu školy vybrať voliteľný predmet cez Edupage a ani v potrebnom čase nevyjadril svoj nesúhlas. V čase, keď otec svoj názor vyjadril v auguste 2021 už nebolo možné jej rozhodnutie v škole zmeniť, keďže maloletý už daný predmet navštevuje, nemá k nemu negatívny postoj a chodí naň pripravený. Maloletý s ňou oslavuje všetky kresťanské sviatky, každé Vianoce sa pri stole modlia, ako aj na hroboch príbuzných, pričom sa nemodlí denne a už nečíta bibliu, ale ku kresťanskej viere sa hlási a snaží sa žiť v súlade s bohom. Tvrdenia otca považovala za čistú špekuláciu, ničím nepodloženú, pričom podľa nej otcovi nejde o zmenu vyučovacieho predmetu, ale o jeho pokus prinútiť ju rešpektovať všetky jeho rozhodnutia ohľadne maloletého. Konanie otca pociťuje ako šikanózne. Poukázala na záujem maloletého ako prvoradé hľadisko pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, preto aj odvolací súd musí zo všetkých zásad týkajúcich sa maloletého vychádzať a je možné, aby rozhodol v súlade s jej návrhom, ak dospeje k záveru, že konanie o nezhode rodičov je konaním, ktoré môže začať aj bez návrhu, pretože súd nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolací súd môže prejednať aj výrok, ktorý odvolaním napadnutý nebol. Za predpokladu iného prístupu odvolacieho súdu žiadala, aby odvolací súd potvrdil rozsudok prvoinštančného súdu, a ak príde odvolací súd k názoru, že po obsahovej stránke je z návrhu evidentné čoho sa domáhajú a je možné rozhodnutím súdu nahradiť súhlas jedného z rodičov v podstatnej veci po oboznámení sa s vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie, žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a nahradil súhlas otca s návštevou predmetu náboženská výchova.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 3 ods. 5 písm. b) CMP, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia pojednávania § 385 ods. 1 CSP a contrario a odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil a vec vrátil podľa § 391 ods. 1 CSP v tomto rozsahu súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom a ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. Po oboznámení sa s obsahom spisu dospel odvolací súd k záveru, že v prejednávanej veci sa v konaní pred súdom prvej inštancie domáhali obaja rodičia podaným návrhom pre nezhodu rodičov vydania rozhodnutia súdu v podstatnej otázke týkajúcej sa maloletého, a to otec návrhom, ktorým v zmysle jeho petitu sa domáhal určenia, že maloletý bude v rámci vyučovania na základnej škole v školskom roku 2022/2023 navštevovať vyučovací predmet etická výchova ako voliteľný vyučovací predmet. Matka sa návrhom zase domáhala určenia, že maloletý bude navštevovať v rámci vyučovania na základnej škole počnúc školským rokom 2022/2023 vyučovací predmet náboženská výchova ako voliteľný vyučovací predmet.

12. Prvoinštančný súd predmetný návrh po vykonaní dokazovania zamietol z formálnych dôvodov, pretože rodičia sa svojimi návrhmi nedomáhali nahradenia súhlasu druhého rodiča s návštevou vyučovacieho predmetu, predmetný petit návrhu nešpecifikovali v zmysle právnej úpravy, v ktorom konaní súd je viazaný návrhmi, keďže ide o konanie, ktoré môže začať len na návrh rodičov, ktorí napriek výzve súdu zotrvali na svojich návrhoch, o ktorých pri riešení nezhody rodičov podľa § 35 ZoR nemohol súd prvej inštancie rozhodnúť v zmysle návrhu ani jedného rodiča, keďže sa určovacím výrokom domáhali určenia, aký predmet má maloletý navštevovať.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 127 ods. 1 CSP, ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis.

15. Podľa § 23 ods. 1, 2 CMP, konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

16. Podľa § 25 CMP, v návrhu na začatie konania sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie účastníkov, ich zástupcov, ak ich majú, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a musí byť zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha.

17. Vyššie uvedené ustanovenia upravujú náležitosti návrhu na začatie konania. Návrh na začatie konania musí obsahovať:

- všeobecné náležitosti podania (tieto sú upravené v ustanovení § 127 CSP, pričom ide o označenie súdu, ktorému je návrh určený, z návrhu musí byť zrejmé, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a návrh musí obsahovať podpis navrhovateľa. Dátum vypracovania návrhu nie je povinnou náležitosťou);
- označenie účastníkov konania (§ 7 CMP);
- označenie zástupcov účastníkov, ak ich účastníci majú;
- pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností. To znamená podrobné opísanie skutkového stavu, na základe ktorého sa navrhovateľ obracia na súd, pričom z tohto opisu sa musí dať konkretizovať, resp. individualizovať skutkový stav a ustáliť predmet konania. Laicky zhrnuté, musí byť z opisu jasné, o čom a na základe čoho má súd rozhodnúť;
- označenie dôkazov na preukázanie tvrdení;
- petíť návrhu, t.j. uvedenie, čoho sa navrhovateľ domáha.

V mimosporových konaniach postačuje, aby bolo z obsahu návrhu zjavné, čoho sa navrhovateľ domáha, inak povedané to, čoho sa navrhovateľ svojím návrhom domáha nemusí byť v návrhu uvedené v samostatnej časti, ale postačuje, aby to bolo nepochybné z celého obsahu návrhu;

- pripojenie listinných dôkazov, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva. Pokiaľ by bolo pripojenie listinných dôkazov navrhovateľom spojené s nepomernými ťažkosťami, postačuje, aby navrhovateľ označil v návrhu listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva a tieto si následne v prípade potreby zabezpečí súd s poukazom na § 35 CMP. Navrhovateľ nie je povinný v návrhu uvádzať právne posúdenie veci.

18. Aj za účinnosti CSP možno vychádzať z Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 174/04 zo dňa 27.10.2004, v ktorom Ústavný súd SR konštatoval, že výklad a používanie § 43 ods. 1 a 2 O.s.p. (ktorému obsahovo korešponduje § 129 CSP – pozn. odvolacieho súdu) musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Všeobecný súd musí vykladať a používať citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom tohto ustanovenia nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O.s.p.). Prílišný formalizmus pri posudzovaní úkonov účastníkov občianskeho súdneho konania a nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí do procesných úkonov účastníkov, ktoré nemajú oporu v zákone, ktoré idú nad rámec zákona alebo nemajú základný význam pre ochranu zákonosti, nie sú v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu.

19. V mimosporových konaniach sa spor o hmotné právo nepredpokladá. Ich základná koncepcia je iná ako pri sporových konaniach. Mimosporové konania sú charakteristické zvýšeným zasahovaním štátu do konania z úradnej povinnosti. Dôvodom je potreba zvýšenej ochrany účastníkov konania pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu – najmä ochrana rodiny, statusu, vyšší záujem maloletého a iné hodnoty. Kládne sa tak dôraz na procesnú aktivitu súdu, ktorý musí zistiť stav veci a v tejto súvislosti môže (a musí) zasahovať do dokazovania, čím ovplyvňuje procesné práva a povinnosti účastníkov konania.

20. Zásada ne ultra petitem, teda „nie nad rámec petitu“ neplatí v mimosporových konaniach, kde súd zásadne nie je viazaný návrhmi účastníkov. Môže tak prisúdiť viac, ako sa účastníci domáhajú, a to aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu. Vyšetrovací princíp a princíp materiálnej pravdy v

mimosporových konaniach prenášajú „zodpovednosť“ za priebeh konania v širšom rozsahu na konajúci súd. Pre priebeh dokazovania sa primerane použijú ustanovenia o dokazovaní v Civilnom sporom poriadku. Keďže mimosporové konanie je ovládané zásadou zistenia skutočného stavu veci, je zrejmé, že podkladom rozhodnutia súdu bude sumár zistení, ktoré sa čo najviac približujú skutočnému stavu veci (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 29. októbra 2019, sp. zn. I. ÚS 438/2019-14).

21. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

22. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2MCdo 4/2009).

23. Podľa § 35 ZoR, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

24. Podľa prvej vety čl. V ZoR, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

25. Z obsahu citovaného ust. § 35 ZoR je treba vyvodiť, že zásadne obom rodičom patrí právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa. Tieto sa môžu týkať nielen podstatných vecí ohľadne osoby maloletého, jeho majetku, ale aj statusových práv a podobne. Pokiaľ sa rodičia nedohodnú o inej podstatnej záležitosti než ktoré sú konkrétne upravené v iných ustanoveniach Zákona o rodine (§ 40 ods. 3) týkajúcej sa osoby maloletého alebo jeho majetku v rámci výkonu svojich rodičovských práv a povinností, potom súd rozhoduje len na návrh jedného z nich a to len vtedy, ak ide o podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností. Právo rozhodovať o záležitostiach dieťaťa patrí zásadne len rodičovi, ktorý má aktívny výkon rodičovských práv a povinností, nebol mu teda pozastavený, obmedzený na túto oblasť, resp. nebol výkonu rodičovských práv a povinností právoplatne pozbavený. Podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa musia byť vždy schválené oboma rodičmi, i keď je ktorýkoľvek z rodičov (ak je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu a nebol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností) zákonným zástupcom svojho dieťaťa, neznamená to, žeby vo všetkých prípadoch stačilo, aby dieťa zastupoval jeden z rodičov bez toho, aby bol druhý rodič dopytovaný na jeho názor. Ak ide o podstatnú vec je potrebné zistiť názor druhého rodiča, či s prejavom zastupujúci rodič súhlasí. Súdna prax sa na Slovensku vyvinula tak, že určila, že za podstatné záležitosti sa vždy považuje vysťahovanie maloletého do cudziny, správa jeho majetku, štátne občianstvo maloletého dieťaťa, udelenie súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a pod..

26. Posúdiť najlepší záujem dieťaťa v každom jednotlivom prípade je primárne úlohou vnútroštátnych orgánov, ktoré majú výhodu priameho kontaktu s dotknutými osobami. Preto majú určitú mieru voľnej úvahy, avšak Európsky súd pre ľudské práva preskúmava podľa dohovoru rozhodnutia, ktoré tieto orgány prijali pri výkone svojej právomoci. Článok 8 obsahuje aj procesné záväzky a vnútroštátny rozhodovací proces musí byť spravodlivý a umožniť všetkým zúčastneným sa k veci plne vyjadriť. Súdny musí dôkladne preskúmať celú rodinnú situáciu (faktory skutkové, citové, psychologické, materiálne, či zdravotné) a urobiť vyvážené a rozumné posúdenie dotknutých záujmov a pritom mať neustále na pamäti

nájdenie najlepšieho riešenia pre maloleté dieťa. V právnej teórii neexistuje definícia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa pre rozmanitosť života, prax ale ukazuje množstvo dôvodov, ktoré treba súdmi vyhodnotiť, aby bolo správne rozhodnuté v konečnom dôsledku o tom, či je v najlepšom záujme dieťaťa vyťahovanie sa do cudziny a podobne. V tejto súvislosti je treba poukázať na Všeobecný komentár č. 14 (2013) o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa) vydaný 29. mája 2013 Organizáciou spojených národov, Výborom pre práva dieťaťa, v časti V - Implementácia: posúdenie a určenie najlepšieho záujmu dieťaťa, A bod 48 „Posúdenie a určenie najlepšieho záujmu je jedinečnou činnosťou, ktorú je treba uskutočniť v každom jednom prípade vo svetle konkrétnych okolností každého dieťaťa alebo skupiny detí, či detí všeobecne“. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v čl. 4 CMP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „najlepšom záujme“. Inými slovami, objektívnym explicitne stanoveným zákonným kritériom pre rozhodnutie vo veci maloletého je „záujem maloletého dieťaťa“, čo korešponduje s podstatou a účelom základného práva maloletého dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť a tomuto právu zodpovedajúcemu základnému právu obidvoch rodičov na starostlivosť a výchovu o svoje dieťa. Obsah týchto práv je homogenizovaný nielen v práve, ale súčasne aj v povinnosti na sústavnú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj dieťaťa v zmysle ustanovenia § 28 ods. 1 písm. a) ZoR. Pokiaľ teda ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí vyhodnocovať a zdôvodniť nielen mechanicky a formálne, ale s ohľadom na in concreto okolnosti spočívajúce v danosti prípadne v absencii nielen „technických“ podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy alebo na voľnočasové aktivity, lekárska starostlivosť a pod.), ale aj vzhľadom na emocionálne (či už pozitívne alebo negatívne) väzby maloletého ku každému z rodičov. V ZoR sa od 01. januára 2016 (pozri zákon č. 175/2015 Z. z.) rozšírili základné zásady rodinného práva a okrem iného ustanovili kritérium „najlepšieho záujmu dieťaťa“, ktoré je prvoradým hľadiskom rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Napriek tomu, že čl. 5 ZoR príkladmo uvádza kritériá, ktoré sa zohľadňujú pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa, pričom na záujem dieťaťa odkazuje niekoľko ustanovení normatívnej časti ZoR (napr. § 23, § 24, § 44, § 54, § 59), ako i ustanovenia osobitných predpisov (napr. zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, nový zákon č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím a pod.), tento pojem nebol doposiaľ definovaný a neboli stanovené ani jeho určujúce kritériá. Je preto podľa odvolacieho súdu namieste poukázať na to, že čl. 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa (ďalej len „Dohovor“) zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére. Toto právo vyjadruje jednu zo základných hodnôt Dohovoru. Výbor pre práva dieťaťa (ďalej len „Výbor“) označil článok 3 ods. 1 za jednu zo štyroch základných zásad Dohovoru pre interpretáciu vykonávania všetkých práv dieťaťa a aplikuje ju ako dynamickú koncepciu, ktorá si vyžaduje posúdenie primerané konkrétnemu kontextu. Podľa Všeobecného komentára č. 14 (2013) o práve dieťaťa na prvoradé zohľadnenie jeho najlepšieho záujmu (čl. 3 ods. 1), prijatého Výborom na jeho šesťdesiatomdruhom zasadnutí (14. január - 1. február 2013) je pojem „najlepší záujem dieťaťa“ nesmierne komplexný a jeho obsah treba stanovovať podľa konkrétnych prípadov. Zákonodarca, sudca, správny, sociálny alebo školský orgán budú schopní práve prostredníctvom výkladu a vykonávania čl. 3 ods. 1 v súlade s ostatnými ustanoveniami Dohovoru vyjasniť pojem a použiť ho v konkrétnej situácii. Najlepší záujem dieťaťa je však zároveň pojmom pružným a adaptabilným. Treba ho prispôbiť a definovať podľa konkrétnej situácie dotknutého dieťaťa alebo detí, zohľadniť pritom ich osobný kontext, situáciu a potreby. Pri jednotlivých rozhodnutiach je potrebné posúdiť najlepší záujem dieťaťa a určiť ho vo svetle špecifických okolností situácie konkrétneho dieťaťa. Najlepší záujem dieťaťa v rámci judikatúry ESLP (rozsudok ESLP vo veci Hromadka and Hromadkova v. Rusko, č. 60393/13 z 18.07.2017 a vo veci Neulinger and Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory zo 06.07.2010) je definovaný cez perspektívu osobnostného rozvoja dieťaťa a závisí od rôznorodých individuálnych okolností, veku dieťaťa, jeho stupňa vyspelosti, prítomnosti alebo absencie rodičov, faktorov jeho prostredia a skúseností. Dohovor vo svojom čl. 3 reflektuje skutočnosť, že akokoľvek možno považovať za prirodzené a žiadúce, aby dieťa bolo vychovávané svojimi rodičmi, nemožno odhliadnuť od toho, že i dieťa samotné je bytosťou jedinečnou, obdarenou neodhateľnými, nescudziteľnými, nepremľateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine toho najlepšieho, totiž toho, aby vyššie uvedené atribúty nezostali prázdnyimi slovami (nález ÚS ČR sp. zn. IV. ÚS 695/2000 z 19.04.2001 (N 66/22 SbNU 83).

27. Preto preskúmaním podania odvolania otca, ako aj vzhľadom na vyššie citovanú právnu úpravu dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci konal formalisticky, jeho záver bol správny

len pokiaľ ide o posúdenie otázky návrhového konania, teda pri nezhode rodičov ide o konanie, ktoré možno začať len na návrh jedného z rodičov. Z hľadiska posúdenia obsahu a požadovaného petitu, bolo súdu prvej inštancie zrejmé, že ide o konanie o nezhode rodičov, preto nie je pravdou, že vzhľadom na otcom navrhnutú formuláciu petitu návrhu, nebolo možné mu vyhovieť, a to ani po doplnení dokazovania, vzhľadom na údajnú vadu petitu návrhu.

28. Odvolací súd preto o odvolaní otca rozhodol tak, že zrušil odvolaním napadnutý I. výrok vrátane závislého výroku III. o trovách konania rozhodnutia (§ 389 ods. 1 písm. b), c) CSP a § 391 ods. 1 CSP) a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť dôvodnosť návrhu otca, týkajúci sa nezhody rodičov v súvislosti s návštevou voliteľného vyučovacieho predmetu etická výchova maloletým v školskom roku 2022/2023, a to po pripustení zmeny návrhu učinenej otcom v odvolacom konaní. Za uvedeným účelom súd prvej inštancie dôkladne posúdi najlepší záujem maloletého a následne vo veci rozhodne.

30. Odvolací súd dodáva, že predmetom odvolacieho konania nie je posúdenie vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie o návrhu matky, ktorá odvolanie proti II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie nepodala, teda nebola oprávnená podávať ani návrh na zmenu návrhu, ktoré znenie uviedla vo vyjadrení k odvolaniu otca.

31. Súd prvej inštancie bude v konaní pokračovať a vo veci rozhodne, a to aj o trovách konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1 000,- Eur (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).